

PROGRAM PIERWOTNEJ PROFILAKTYKI RAKA SZYJKI MACICY DLA MIESZKANEK SUWAŁK W WIEKU 13 LAT.

Wstęp

Rak szyjki macicy jest drugim co do częstości występowania nowotworem złośliwym u kobiet na świecie, powodującym co roku około 500.000 nowych zachorowań i około 250.000 zgonów. Szacuje się, że każdego roku w Polsce na raka szyjki macicy zapada 4.000 kobiet, a których 2.000 umiera.

Najważniejszą przyczyną powstawania dysplazji wysokiego stopnia i raka szyjki macicy są wirusy brodawczaka ludzkiego. Zakażenie jest bardzo powszechne i w okresie aktywności seksualnej dotyka 50 % kobiet. W zdecydowanej większości przypadków zakażenie tymi wirusami ustępuje, jednak u kilku procent kobiet staje się przyczyną stanów przednowotworowych.

Warto podkreślić, że badania cytologiczne nie dają 100 % pewności wykrywania wczesnych faz rozwoju raka. Szczepionki przeciwko wirusom HPV zapobiegają zakażeniu i są tym skuteczniejsze, im młodsze kobiety są poddawane szczepieniu. Optymalny wiek na uodpornienie to 10 – 15 lat. Skuteczność szczepionek w tym wieku w zapobieganiu wystąpienia dysplazji szyjki macicy przekracza 90 %.¹

Wg danych z Krajowego Rejestru Nowotworów, w 2006 roku liczba stwierdzonych zachorowań w Polsce wyniosła 3.226, z tego 108 zachorowań wystąpiło w woj. podlaskim. W tym samym roku na rozpoznany nowotwór złośliwy szyjki macicy zmarło w Polsce 1.824 kobiet, z czego w woj. podlaskim 48.²

Dane dotyczące Suwałk³

Wyszczególnienie	Dane dotyczące poszczególnych lat								Razem 1999 – 2006
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Liczba rozpoznanych zachorowań	10	9	8	11	6	9	5	9	67
Liczba zgonów	3	4	4	1	4	9	1	2	28

¹ Źródło: informacja Przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Wakcynologii prof. dr hab. med. Jacka Wysockiego z dn. 14 marca 2008 roku.

² Źródło: Krajowy Rejestr Nowotworów <http://85.128.14.124/krm/>.

³ Źródło: Krajowy Rejestr Nowotworów <http://85.128.14.124/krm/>.

I. Podstawa prawna Programu

Podstawę prawną Programu stanowi art. 7 ust 1, pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135; z 2005 r. Dz. U. Nr 138 poz.1154, Nr 132 poz.1110, Nr 157 poz.1314, Nr 94 poz.788, Nr 179 poz.1485, Nr 164 poz.1366; z 2006 r. Dz. U. Nr 75 poz.519, Nr 104 poz.708 i 711, Nr 143 poz.1030, Nr 170 poz.1217, Nr 169 poz.1411; z 2007r. Dz. U. Nr 191 poz.1410, Nr 227 poz. 1658, Nr 249 poz. 1824, Nr 64 poz. 427, Nr 82 poz. 559, Nr 115 poz. 793, Nr 166 poz. 1172, Nr 133 poz. 922, Nr 166 poz. 1172, Nr 176 poz. 1243, Nr 64 poz. 433, Nr 171 poz. 1208, Nr 180 poz. 1280; z 2008 r. Nr 52 poz. 305, Nr 70 poz. 416), zgodnie z którym do zadań własnych gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy w szczególności opracowanie i realizacja oraz ocena efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy.

W ramach realizacji programu zakłada się:

- 1) prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej wśród mieszkańców Suwałk,
- 2) prowadzenie szczepień profilaktycznych przeciw rakowi szyjki macicy wśród dziewcząt w wieku lat 13 na stałe zameldowanych w Suwałkach.

II. Cel Programu

Głównym celem Programu jest zapobieganie zachorowaniom na raka szyjki macicy wśród populacji dziewcząt w wieku 13 lat poprzez wykonanie szczepień ochronnych w celu zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców Suwałk. Ponadto realizacja Programu ma na celu uświadomienie społeczności lokalnej znaczenia pierwotnej profilaktyki raka szyjki macicy oraz w późniejszym etapie badań cytologicznych.

III. Beneficjenci Programu

Beneficjentami końcowymi Programu (osoby, których bezpośrednio dotyczy Program) są dziewczęta na stałe zameldowane w Suwałkach. Programem zostaje objęta populacja dziewcząt, które w roku poprzedzającym szczepienie ukończyły 13 lat. Zakłada się, że w 2010 roku przy zapewnieniu równego dostępu do świadczeń, przewidywana liczba uprawnionych do objęcia programem wyniesie 396 osób.⁴

IV. Sposób realizacji i finansowanie Programu

1. Organem przygotowującym i koordynującym Program jest Prezydent Miasta Suwałk. Realizatorzy Programu – podmioty upoważnione na podstawie odrębnych przepisów do świadczenia usług zdrowotnych posiadające punkty szczepień na terenie Suwałk zostaną wyłonione w drodze konkursu ofert.

Realizacja Programu polega na:

- a) przeprowadzeniu akcji informacyjno – edukacyjnej,
- b) uzyskaniu pisemnej zgody od rodzica lub opiekuna prawnego na wykonanie cyklu szczepień,
- c) badaniu lekarskim i kwalifikacji do szczepienia,
- d) wykonaniu pełnego cyklu szczepienia,
- e) dokonaniu stosownych wpisów potwierdzających wykonanie szczepień w dokumentacji medycznej.

---

⁴ Źródło: dane z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Suwałkach

2. Koszt szczepionki (3 dawki) jest finansowany z budżetu miejskiego w 100% dla dziewcząt z rodzin, które spełniają kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych. W pozostałych przypadkach koszt szczepionki (3 dawki) jest finansowany z budżetu miejskiego w wysokości 50 % ich wartości.

V. Harmonogram realizacji Programu

L.p.	Zadanie	Termin realizacji
1.	Przyjęcie Programu	IV kwartał 2009
2.	Ogłoszenie i rozstrzygnięcie konkursu ofert	I kwartał 2010 roku
3.	Przeprowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej	I półrocze 2010 roku
4.	Szczepienia ochronne	kwiecień – 15 grudzień 2010 roku
5.	Rozliczenie merytoryczne i finansowe Programu	do 15 stycznia 2011 roku

Program przyjmuje się do realizacji w roku 2010 z możliwością przedłużenia na kolejne lata.

VI. Statystyka

Dziewczęta zamieszkałe na stałe w Suwałkach z roczników 1996 – 2000.

Rocznik 1996 – 396 osób,
Rocznik 1997 – 386 osób,
Rocznik 1998 – 359 osób,
Rocznik 1999 – 375 osób,
Rocznik 2000 – 341 osób.⁵

---

⁵ Źródło: dane z Wydziału Spraw Obywatelskich Urząd Miejski w Suwałkach